

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ» НАПН УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ЛЮБЛІНСЬКА ВИЩА ШКОЛА В РИКАХ (Польща)
ЄВРОПЕЙСЬКА ВИЩА ШКОЛА МЕДИЧНИХ І СОЦІАЛЬНИХ НАУК
У ВАРШАВІ (Польща)
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВІАДРИНА
У ФРАНКФУРТІ-НА-ОДЕРІ (Німеччина)
УНІВЕРСИТЕТ МАРМАРА (Турецька Республіка)
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ
КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»
ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

**ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС СЬОГОДЕННЯ:
ДОСЯГНЕННЯ, ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

**м. Тернопіль
2025**

Освітній процес сьогодення: досягнення, виклики, перспективи : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Тернопіль, 25 квітня 2025 року) / Редколегія: О. М. Петровський, І. М. Вітенко, О. І. Когут, О. Я. Колодійчук, Г. Р. Корицька, О. Р. Олексюк, Ю. М. Починок, В. Я. Гайда, І. І. Подлесна. Тернопіль, 2025. 388 с.

У збірнику публікуються тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Освітній процес сьогодення: досягнення, виклики, перспективи», яку проведено на базі Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти 25 квітня 2025 року.

Усі матеріали збірника подаються в редакції авторів. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори.

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти (протокол № 2 від 09.05.2025 р.)

емоційний вимір навчання, забезпечуючи цілісне формування особистості дитини в умовах цифрового суспільства.

Висновки. Мобільний застосунок «Вивчаю — не чекаю» є яскравим прикладом інтеграції EdTech-рішень у систему початкової освіти, що відповідає принципам Нової української школи. Його ефективність підтверджується позитивною динамікою розвитку ключових компетентностей учнів і зниженням рівня освітніх втрат у кризовий період. Подальше масштабування і підтримка таких рішень має стати пріоритетом освітньої політики держави у сфері цифрової трансформації.

Список використаних джерел:

1. Вивчаю – не чекаю / Застосунок для учнів 1-4 класу. (б. д.). Вивчаю – не чекаю - Застосунок для учнів та учениць 1-4 класу, з яким весело і цікаво навчатися. <https://primary.org.ua/>
2. Кабінет Міністрів України. *Про затвердження Державного стандарту початкової освіти: постанова від 21 лютого 2018 р. № 87* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dniokh.gov.ua/wp-content/uploads/2018/04/3.-постанова-КМУ-від-21.02.2018-№-87-Державний-стандарт-початкової-школи.pdf> Міністерство освіти і науки України.
3. *Концепція Нової української школи* [Електронний ресурс]. – Київ, 2020. – 36 с. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

СОПІГА В. Б.,

*доцент кафедри сфери обслуговування, технологій та охорони праці,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
кандидат педагогічних наук,
victorsopiga@gmail.com*

ГАВРИЩАК Г. Р.,

*доцент, в.о. зав. кафедри сфери обслуговування, технологій та охорони праці,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
кандидат педагогічних наук,
ggavrishak@gmail.com*

ПРОБЛЕМИ ШКІДЛИВОСТІ ШУМУ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Анотація. У роботі висвітлено питання шкідливості шуму на уроках технологій. Проаналізовано наукові праці щодо дослідження шкідливості шуму у навчальних та виробничих приміщеннях. Розкрито шляхи зменшення шкідливого шуму у навчальних майстернях.

Ключові слова: технології, шкідливість шуму, навчальні майстерні.

Серед численних факторів природного та технічного походження, які впливають на людину в процесі її діяльності є шум. Його негативний вплив особливо впливає на нервово-психічний стан людини. У людей, що перебувають у середовищі з високим рівнем шуму, спостерігається більше випадків нервово-психічних захворювань порівняно з тими, хто не піддається цьому фактору. Під час практичних занять з технологій у навчальних майстернях учні також можуть зазнати шкідливого впливу шуму, що негативно впливає на нервову, або серцево-судинну систему. Це може спричинити симптоми перевтоми, зниження концентрації уваги, підвищення нервової збудливості, зменшення швидкості мислення, а також зниження працездатності та ефективності роботи.

Дослідженням впливу шуму на організм людини займалися М. Кулик, С.Кривко, С. Нікітенко, Т. Таїрова, А. Биковський, О. Хоронжевський [1; 2;3] та ін. Але проблема залишається актуальною, оскільки дотримання вимог охорони праці на уроках технологій має першочергове значення.

Ми спробуємо розкрити питання зменшення шкідливості шуму під час практичних робіт у навчальних майстернях на уроках технологій.

Для мінімізації рівня шуму та запобігання його проникненню в ізольовані приміщення при

проектуванні перекриттів, стін і перегородок використовують матеріали та конструкції, що забезпечують необхідну звукоізоляцію. Крім того, застосовують звукопоглинальні покриття для стель і стін або спеціальні штучні звукопоглиначі тощо.

Згідно з дослідженнями вчених, для виробничих приміщень використовують звукопоглинальні облицювання, що складаються з пористих волокнистих матеріалів, таких як м'які плити, які з боку приміщення покриті перфорованими екранами. Ці екрани захищають звукопоглинаючий матеріал від механічних пошкоджень і додають естетичний вигляд. Товщина звукопоглинального матеріалу варіюється від 50 до 100 мм. Для зниження рівня шуму, особливо в низькочастотному діапазоні, облицювання встановлюють на відстані 100-150 мм від поверхні стін, створюючи замкнутий повітряний проміжок між стелею або стіною та облицюванням [1]. Вважаємо, що доцільно також навчальні майстерні ізолювати від шуму аналогічним способом.

При вивченні проблеми шкідливості шуму, варто звернути увагу на наукові праці О. Хоронжевського. У його публікаціях представлені результати лабораторних досліджень, що стосуються негативного впливу факторів зовнішнього середовища під час навчання роботи на верстатах. Зокрема, зазначено, що в процесі навчання учень піддається впливу таких шкідливих факторів, як шум і вібрація. Автор провів вимірювання інфразвуку та рівня шумового навантаження на токарних, фрезерних та свердлильних верстатах за допомогою шумоміра. Отримані результати показали, що рівень шкідливого шуму при роботі на цих верстатах перевищує допустимі норми [3].

Для досягнення максимальної ефективності віброшумопоглинання доцільно використовувати сучасні полімерні та пластичні матеріали, які сприяють зниженню рівня зовнішнього шуму в навчальних та виробничих приміщеннях.

Отже, в навчальних майстернях учні піддаються ризику негативного впливу шуму. Для зменшення рівня шуму слід застосовувати звукопоглинальне облицювання стін і перегородок, яке складається з пористих волокнистих матеріалів, що захищають звукопоглинаючі елементи від механічних пошкоджень і надають естетичний вигляд. У навчальних майстернях педагогам та учням також потрібно використовувати індивідуальні засоби захисту слуху, наприклад, беруші, а технологічне обладнання устаткувати звукоізолюючими екранами.

Список використаних джерел

1. Кулик М. І., Нікітенко С. О. Оцінка шумового оточення робочої зони в житловому приміщенні. *Сучасні проблеми екологічного контролю та аудиту: зб. тез доповідей I Міжнародної інтернет-конференції (м. Харків, 24 лютого 2021 року)*. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. С.36–38.
2. Таїрова Т., Кривко С., Биковський А. Сучасні технічні рішення зниження негативного впливу шуму на здоров'я молоді. *Гуманітарний Вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»: збірник наукових праць*. Переяслав-Хмельницький, 2014. Вип. 34. С. 153–160.
3. Хоронжевський О. Навчально-методичне забезпечення формування основ гігієнічної культури в процесі трудового навчання в основній школі. *Нова педагогічна думка*. 2013. № 3. С. 141–144.

СТРИВУС Н. Б.,

*методист, в. о. завідувача відділу організаційно-методичної та інформаційно-видавничої діяльності,
Тернопільський обласний комунальний інститут
післядипломної педагогічної освіти,
n.stryivus@ippo.edu.te.ua*

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЦИФРОВОЇ БЕЗПЕКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Анотація. У статті охарактеризовано зміст поняття компетентностей цифрової безпеки, обґрунтовано їх важливість у контексті цифровізації освіти. Висвітлено основні інноваційні підходи, методи та умови формування відповідних компетентностей серед учасників

Дудко С. Г. ЗДОРОВ'Я РОЗВИВАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ОСВІТНІЙ ПРОСТІР ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	304
Жизномірська О. Я. МЕНТАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ: ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ.....	307
Колеснікова І. М. РОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У ПРОТИДІЇ ТА ПРОФІЛАКТИЦІ ЕКСТРЕМІЗМУ СЕРЕД СТУДЕНТІВ.....	309
Корман М. М. ОСНОВНІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ БЕЗПЕЧНОГО ТА ЗДОРОВОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	311
Корнієнко Л. В., Корнієнко Н. М., Аносова А. В. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ РІВНЯ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА АКАДЕМІЧНОЇ УСПІШНОСТІ УЧНІВ 10-Х КЛАСІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ БІЛОЦЕРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	312
Кошелева Н. Г. ЦЕНТРИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ЯК ОСЕРЕДКИ ПСИХОСОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ПЕРЕМІЩЕНИХ ЗВО.....	317
Леськів-Бондарчук Г. В. ВПЛИВ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДЕЙ ЛІТНЬОГО ВІКУ.....	319
Лотоцький В. В., Ілляш І. Д. ОСНОВНІ СТРАТЕГІЇ ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ У ПЕДАГОГІЧНОМУ КОЛЕКТИВІ.....	321
Магера Т. В. ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ ГРОМАДИ ТА ШКОЛИ ЯК ВАЖЛИВА УМОВА ДЛЯ СТВОРЕННЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	324
Мочук О. Б. ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ОСВІТНЬОГО ЗАКЛАДУ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ: ВІД ІДЕЇ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ.....	326
Мошаренкова Т. В., Мошаренков В. В. ВИХОВНА СПЕЦИФІКА КОЗАЦЬКОГО ЖИТТЄВОГО УКЛАДУ-ПРАОБРАЗУ СУЧАСНОГО УКЛАДУ ЖИТТЯ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ СИЛ ОБОРОНИ УКРАЇНИ.....	329
Намлієва Н. В. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ КОМУНІКАЦІЙ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	331
Петришин Л. Й. ЗАСАДИ ПРЕВЕНТИВНОЇ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА ЗЗСО.....	
Подлесна І. І. ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В КОНТЕКСТІ ВИВЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ ЗЗСО.....	333
Potikha N. Ya STRATEGIES FOR DOCTORS OF PHILOSOPHY TRAINING IN WAR CONDITIONS.....	335
Просіна О. В. «ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНОГО ЗАСТОСУНКУ “ВИВЧАЮ — НЕ ЧЕКАЮ” ЯК ІННОВАЦІЙНОГО ІНСТРУМЕНТУ ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ».....	337
Сопіга В. Б., Гаврищак Г. Р. ПРОБЛЕМИ ШКІДЛИВОСТІ ШУМУ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	339
Стрийвус Н. Б. ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЦИФРОВОЇ БЕЗПЕКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	340
Шепель Н. Г. РОЛЬ ОСВІТИ У ФОРМУВАННІ ДУХОВНО-МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ.....	344
Шпак М. М., Квачук О. І. ПСИХОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА СТИЛІВ ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ ВИХОВАТЕЛЯ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	346
Щепова Д. Р. СТВОРЕННЯ БЕЗПЕЧНОГО ТА ЗДОРОВОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У ЗВО В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ.....	348
Коротюк З. М., Ярмолицька С. О. БЕЗПЕЧНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ – ПРОСТІР БЕЗКОНФЛІКТНОЇ І НЕНАСИЛЬНИЦЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	350